

† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ Β΄

Αριθ. πρωτ./Π/ 3136 /2023

Έν Αθήναις τῇ 10ῃ Ἀπριλίου 2023

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ Β΄

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΙΕΡΟ ΚΛΗΡΟ
ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΙΣΤΕΠΩΝΥΜΟ ΠΛΗΡΩΜΑ
ΤΗΣ ΘΕΟΣΩΣΤΟΥ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ 2023

*Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, παιδιά μου ἀγαπητά,
ἀκοῦμε τίς ἡμέρες αὐτές τόν ἐνθαρρυντικό λόγο :*

**«Μηδεὶς φοβείσθω θάνατον· ἠλευθέρωσε γὰρ ἡμᾶς
ὁ τοῦ Σωτῆρος θάνατος»!¹**

Προσδοκοῦμε ἀδελφοί μου ἀνάστασιν νεκρῶν. Αὐτὴ ἡ προκλητικὴ γιὰ τὴ λογικὴ μας ἐλπίδα, βασισμένη στὸ ἱστορικὸ γεγονός τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ, παραμένει ἡ ἔσχατη καὶ μεγάλη πηγὴ νοήματος γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν κόσμο. Εἶναι ὁ Ἀναστημένος Χριστὸς ποὺ φωτίζει τὴν Ἱστορία μὲ τίς κορυφώσεις της, ἀλλὰ καὶ τὰ σκοτάδια τῆς ἀνθρώπινης περιπέτειας ποὺ τὴ συνοδεύουν. Φωτίζει καὶ ἐρμηνεύει τὰ γεμάτα πόνο καὶ ἀναπάντητα «γιατί». Αὐτὰ ποὺ συχνὰ μᾶς συνθλίβουν καὶ ξεχειλίζουν σὰν τὴν κραυγὴ τοῦ ἁγίου τῶν γραμμάτων μας : «Σὰν νὰ ἔχαν ποτὲ τελειωμὸ τὰ πάθια κ' οἱ καημοὶ τοῦ κόσμου».²

Παραμένουμε συγκλονισμένοι ἀπὸ τὴν τραγωδία τῶν Τεμπῶν. Ὁδυνηρὸς καθρέπτης τῶν πολλῶν πόνων ὅλων μας, συνόδευσε τὴ φετινὴ μας πορεία πρὸς τὸ Πάσχα. Σφράγισε τὴ συνείδησή μας. Ὁδήγησε τὴ

¹ Κατηχητικὸς Λόγος Ἀγ. Γ. Χρυσσοστόμου

² Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη, *Τὸ μυρολόγι τῆς φώκιας*

† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ Β΄

σκέψη πολλῶν στὰ μεγάλα ἐρωτήματα.

Ἄν δὲν ἀναστήθηκε ὁ Χριστός, εἶναι μάταια ἡ πίστη μας, βεβαιώνει ἡ πνευματική μας παράδοση.³ Ἀξίζει νὰ θυμόμαστε ὅτι ὁ Ἀναστάς δὲν περιφρονεῖ ἀλαζονικά τὴν ἀνθρώπινη συνθήκη. Ἡ Ἀνάσταση δὲν εἶναι μιὰ φαντασίωση κοσμικῆς δύναμης. Εἶναι Αὐτός, πού ὡς ἄνθρωπος παρακάλεσε τὸν Θεὸ Πατέρα νὰ ἀποφύγει τὸ μαρτύριο, πού προδόθηκε ἀπὸ ἓνα δικό Του ἄνθρωπο, πού ἐμπαίχθηκε, πού μαστιγώθηκε, πού πόνεσε καὶ μάτωσε πολύ, πού ἀναφώνησε «Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνατί με ἐγκατέλιπες»,⁴ πού πέθανε πάνω στὸ Σταυρό. Τὸν εἶδαμε τὴ Μεγάλη Ἑβδομάδα «κατάστικτον τοῖς μώλωψι»,⁵ ἡττημένο μπροστὰ στὰ μάτια τῶν μαθητῶν, τελειωμένο γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ἀντίληψη, ὀλοκληρωτικὰ ταπεινωμένο.

Αὐτὸν τὸν Ἑσταυρωμένο λατρεύουμε, σ' Αὐτὸν πιστεύουμε. Αὐτὸς ὁ ἡττημένος, σκάνδαλο ὁ Ἴδιος καὶ μωρία,⁶ εἶναι ὁ Θεός. Ἡ ἐκκλησιαστική μας Παράδοση διατρανώνει τολμηρά: «Θεὸς ἀπέθανεν· αἷμα Θεοῦ ... ἐπὶ τοῦ σταυροῦ».⁷ Αὐτὸς διαλύει τὸ κράτος τοῦ θανάτου, «καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι ὑπὸ τῆς φθορᾶς τὸν ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς».⁸ Θεάνθρωπος ὢν, ἀνασταίνεται μαζί μὲ τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἡ ἀνθρώπινη Ἱστορία, ἡ τραγικότητα, τὸ φυσικὸ κακό, τὸ ἀδιανόητο κάποτε ἠθικὸ κακό, ἡ βάνουση ματαίωση τῶν ὀνείρων μας σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα, ὅλα μποροῦν, ὅλα καλοῦνται νὰ μετᾶσχουν στὴν μεταμορφωτικὴ προοπτικὴ τῆς Ἀνάστασης. Ἀπέναντι στὴ φθορὰ ὀλόφωτη ἡ Χάρη τῆς Ἀνάστασης. Ὁ Ἄδης «βασιλεύει, ἀλλ' οὐκ αἰωνίζει».⁹ Ὁ Ἀναστάς Θεάνθρωπος φανερῶνει τὶς ἄπειρες δυνατότητες πού ἀποκτᾶ ἡ ἀνθρώπινη φύση καὶ ὅλοι μας κατὰ Χάρη.

³ βλ. Α' Κορ. 15, 17

⁴ Μτ. 27, 46

⁵ Ὡδὴ δ' Παννυχίδος Πάσχα

⁶ βλ. Α' Κορ. 1, 23

⁷ Καβάσιλα Ν., *Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς*, 1, 51

⁸ Θ. Λειτουργία Μ. Βασιλείου

⁹ Ὡδὴ στ' Παννυχίδος Πάσχα

† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΘΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ Β'

Είναι ο Σωτήρας, παραμένει και ο αντιλεγόμενος¹⁰ « κείται εις πτώσιν και ανάστασιν πολλῶν». ¹¹ Εἰς ἄθλημα ἀγάπης καὶ ἐλευθερίας. «Δεῦτε» λοιπόν, «καὶ ἡμεῖς συμπορευθῶμεν Αὐτῷ καὶ συσταυρωθῶμεν ... ἵνα καὶ συζήσωμεν Αὐτῷ». ¹²

Ἀδελφοί μου,

Ἡ Ανάσταση εἶναι τὸ γεγονός τῆς θείας Ἀγάπης στήν μεγάλη λαμπρότητά του· ἢ εἰς Ἄδου κάθοδος τοῦ Χριστοῦ, τόσο ἀγαπημένη παράσταση καὶ στήν εἰκονογραφική μας παράδοση, σηματοδοτεῖ τὴν Ανάσταση τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Αὐτὴ τὴν κλητὴ καὶ ἀγία ἡμέρα, ἃς ἀφουγκραστοῦμε τὸ μήνυμα τοῦ κενοῦ μνημείου. Ὁ Χριστὸς «ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε». ¹³ Ὁ θάνατος νικήθηκε ἀδελφοί μου!

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Ἰ. Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος Β'

† ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος Β'

¹⁰ πρβλ. Λκ. 2, 34

¹¹ Λκ. 2, 34

¹² Στιχηρὸ Αἴνων Ὁρθρου Μ. Δευτέρας

¹³ Μκ. 16, 6